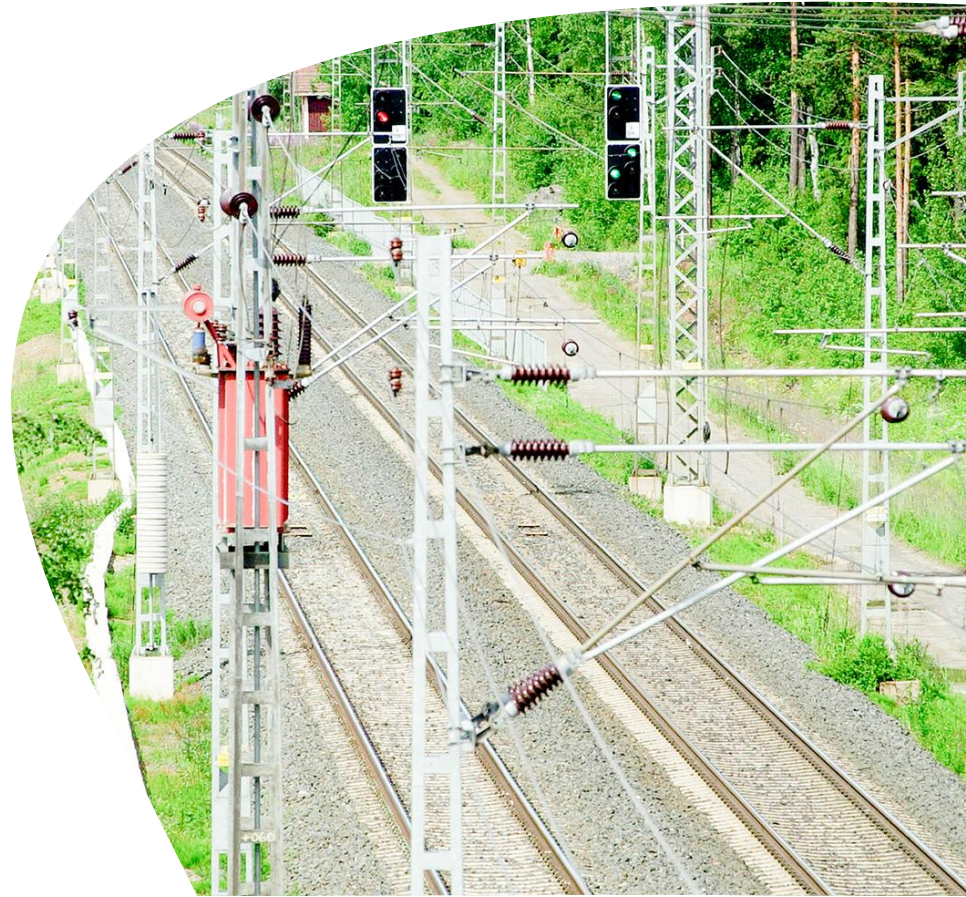

Rautatiealan **SÄÄNTELYELIN**

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Säätelyelin, Mertti Anttila
IROResearch Oy, Tomi Ronkainen

Tutkimuksen taustat

- Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää junaliikenteen käyttämistä ja tyytyväisyyttä junaliikenteeseen sekä junamatkustamisen käytön esteitä.
- Tutkimus toteutettiin IROResearchin internet-paneelissa 1.3. – 7.3.2017 välisenä aikana. Otosta täydennettiin 65-79-vuotiaiden keskuudessa puhelinhaastatteluin.
- Yhteensä kyselyyn vastasi kaikkiaan 749 panelistia ja puhelinhaastatteluita tehtiin 30 kappaletta. Paneeliotosta oikaistiin poistamalla havaintoja vanhemmista ikäryhmistä ja naisista. Lopullinen vastaajamäärä on 681 henkilöä. Näistä 362 omaa kaukoliikenteen junamatkustamisen kokemusta ja 277:llä on kokemusta lähiliikenteen junamatkustamisesta. Arvioita kysyttiin myös 214 ei-junamatkustamiskokemusta omaavalta henkilöltä.
- Otoksella on pyrkimys vinoutua, kun tutkimuskutsun saavat lukevat tutkimuksen koskevan junamatkustamista ja he, joille ei tätä kokemusta ole, eivät sitten lähde vastaamaan kyselyyn. Junamatkustaminen on yleisempää naisten keskuudessa, siksi otos muodostui sukupuolen mukaan vinoksi.
- Otos on kuitenkin tämän vinouden oikaisemiseksi painotettu vastaamaan sukupuolen, iän ja asuinalueen mukaan suomalaista aikuisväestöä.
- Tutkimusaineisto validoidaan henkilön ja annettujen vastausten suhteen. Validointi tapahtuu vertaamalla paneelihallintajärjestelmän ja vastausten taustatietoja keskenään, analysoimalla annettuja vastauksia, lomakkeen täytöstä sekä erinäisin loogisuustarkistuksin.

Vastaajien taustatiedot 1/4

Kaikki vastaajat

		Matkustanut junalla			
		Kaikki	Kauko- junalla	Lähi- junalla	Ei matkusta
	N=	681	362	277	214
		%	%	%	%
Sukupuoli					
Nainen	50	54	53	43	
Mies	50	46	47	57	
Ikäryhmä					
Alle 20 vuotta	3	3	3	2	
20-29 vuotta	17	19	23	11	
30-39 vuotta	17	19	19	14	
40-49 vuotta	16	15	17	17	
50-59 vuotta	18	18	17	18	
Yli 60 vuotta	29	26	20	39	
Asuinpaikka					
Helsinki	12	14	23	4	
Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kirkkonummi	13	11	26	4	
Tampere	7	10	4	6	
Turku	6	7	4	7	
Muu yli 50.000 as. kaupunki	26	30	20	30	
Alle 50.000 as. kaupunki	20	17	13	27	
Maalaiskunta	16	11	10	22	

Ei matkustavat ovat km. useammin iäkkäitä, maalaiskunnissa tai pieniltä paikkakunnilta → ei asemia ja / tai rataverkkoa lähellä. Miehet matkustavat naisia vähemmän. Lähiliikenne korostuu luonnollisesti Pääkaupunkiseudulla.

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin erittäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin erittäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin merkitsevästi

Vastaajien taustatiedot 2/4

Kaikki vastaajat

		Matkustanut junalla			
		Kaikki	Kauko- junalla	Lähi- junalla	Ei matkusta
	N=	681	362	277	214
		%	%	%	%
Asuinlääni					
Etelä-Suomi		43	38	69	29
Länsi-Suomi		35	38	20	42
Itä-Suomi		10	11	6	13
Oulu		9	9	4	11
Lappi		3	3	0	5
Talouden koko					
1 henkilö		32	34	31	34
2 henkilöä		40	39	37	42
3 henkilöä		13	12	14	11
4 henkilöä tai enemmän		15	15	18	14
Elinvaihe					
Asun vanhempieni luona		5	5	7	5
Yksinäistalous		26	28	27	24
Lapseton pariskunta		13	14	17	13
Pariskunta, lapset asuvat kotona		21	21	24	19
Pariskunta, lapset muuttaneet pois		12	12	9	15
Eläkeläinen / eläkeläispariskunta		17	15	11	21
Yksinhuoltaja / muutoin yksin lasten kanssa asuva		3	3	4	2
Muu		1	1	1	2

Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin erittäin merkitsevästi

Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin merkitsevästi

Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin erittäin merkitsevästi

Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin merkitsevästi

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Vastaajien taustatiedot 3/4

Kaikki vastaajat

		Matkustanut junalla			
		Kaikki	Kauko- junalla	Lähi- junalla	Ei matkusta
	N=	681	362	277	214
		%	%	%	%
Talouden bruttotulot vuodessa					
Alle 10.000 €		7	7	6	7
10.001 - 20.000 €		11	10	8	14
20.001 - 30.000 €		11	14	13	8
30.001 - 40.000 €		12	12	8	14
40.001 - 50.000 €		11	11	12	12
50.001 - 60.000 €		9	8	9	11
60.001 - 70.000 €		7	6	5	9
70.001 - 80.000 €		7	7	7	5
80.001 - 100.000 €		6	6	9	3
100.001 tai enemmän		6	7	8	4
En osaa/halua sanoa		14	13	15	14
Koulutus					
Kansakoulu		3	1	1	8
Perus-/keski-/ammattikoulu		21	16	16	31
Ylioppilas/opisto		29	29	30	26
Ammattikorkeakoulu		20	20	24	17
Yliopisto/korkeakoulu		23	31	26	14
Tohtoritason koulutus		2	2	2	2
Muu		1	1	1	2

	Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin erittäin merkitsevästi
	Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin merkitsevästi
	Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin erittäin merkitsevästi
	Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin merkitsevästi

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Vastaajien taustatiedot 4/4

Kaikki vastaajat

	Kaikki	Matkustanut junalla		
		Kauko-junalla	Lähi-junalla	Ei matkusta
N=	681	362	277	214
	%	%	%	%
Matka asunnosta lähimmälle juna-asemalle				
Alle 1 km	14	15	25	7
1-2 km	18	19	25	11
3-4 km	19	21	18	17
5-9 km	18	19	14	18
10-19 km	12	11	10	15
20-49 km	13	11	6	19
50-99 km	4	2	2	7
100-200 km	1	1	-	2
Yli 200 km	1	0	-	2
En osaa sanoa	1	0	0	1

Ei matkustavilla keskimääräistä pidempi matka lähimmälle asemalle. Vaikka lähimmälle juna-asemalle olisi lyhyt matka, onko toiminnassa, pysähtyykö kaukojunat? Selkeästi matka asemalle vaikuttaa junamatkustamisen määrään.

- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin erittäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta alaspäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin erittäin merkitsevästi
- Tulos poikkeaa kokonaistuloksesta ylöspäin merkitsevästi

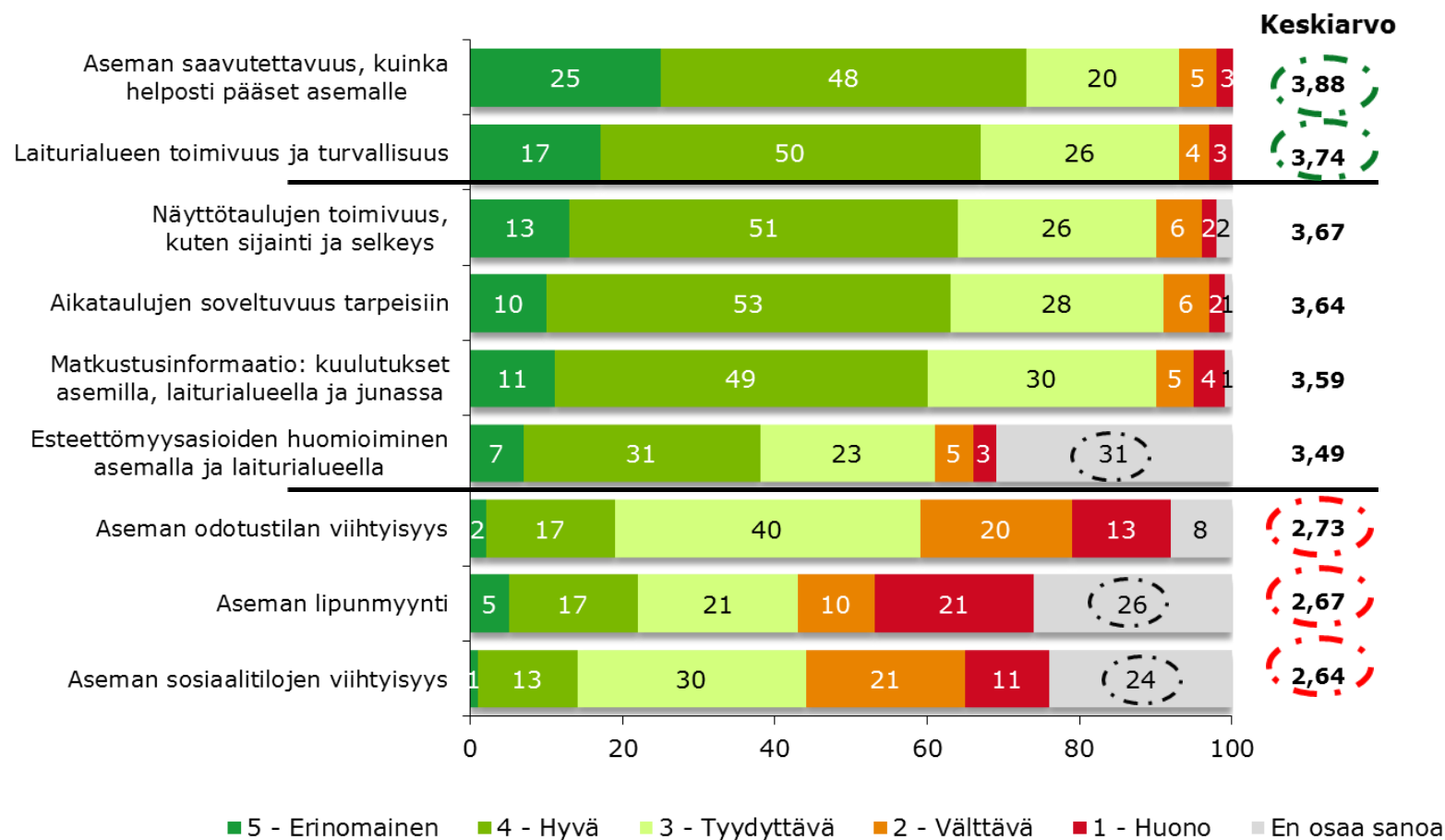
Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Juna-asemat ja junamatkustaminen

Saavutettavuus ja asiointi asemalla

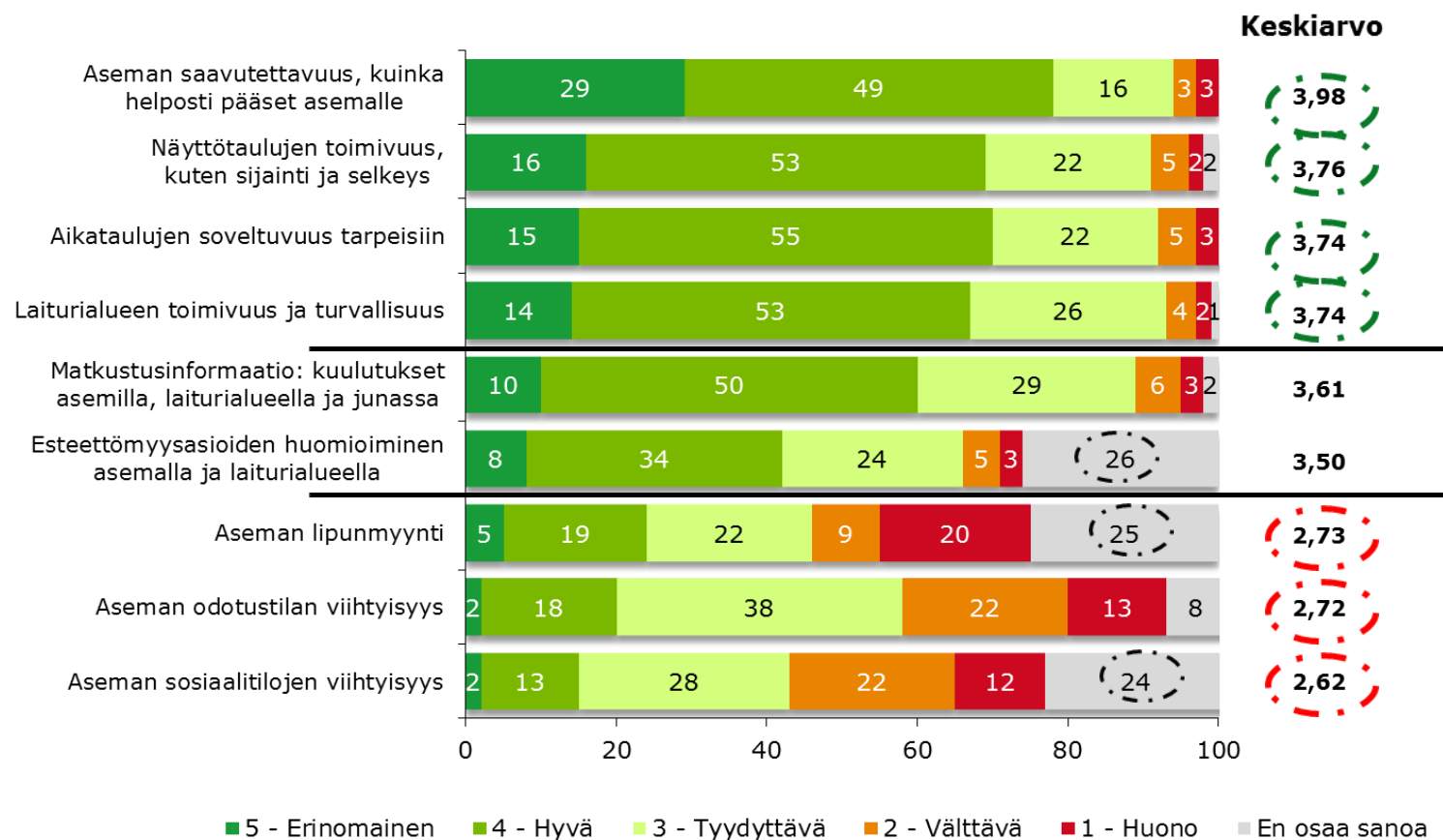
Matkustanut kaukoliikenteen junalla, N=362

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Saavutettavuus ja asiointi asemalla

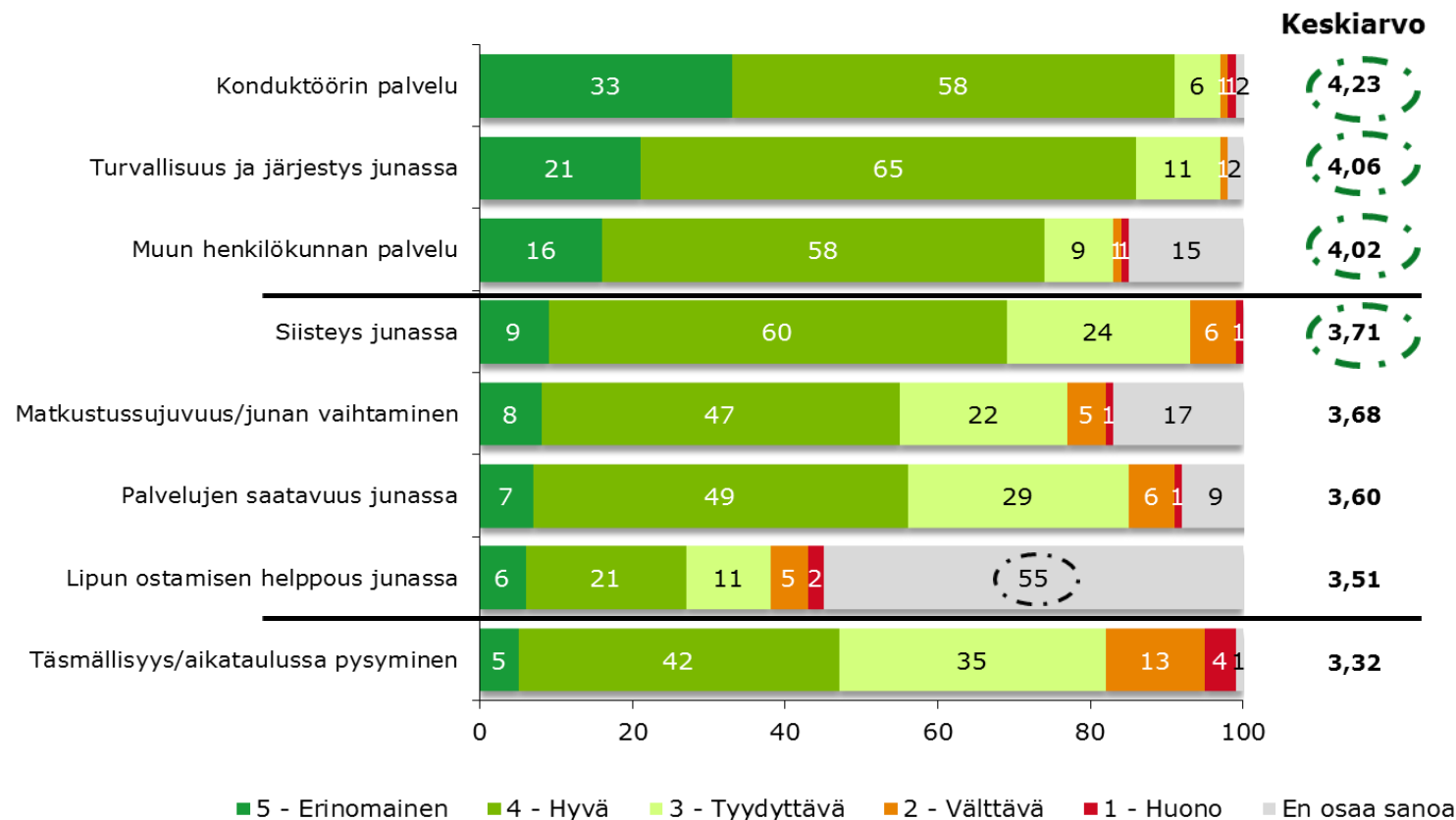
Matkustanut lähiliikenteen junalla, N=277

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Junamatkustaminen

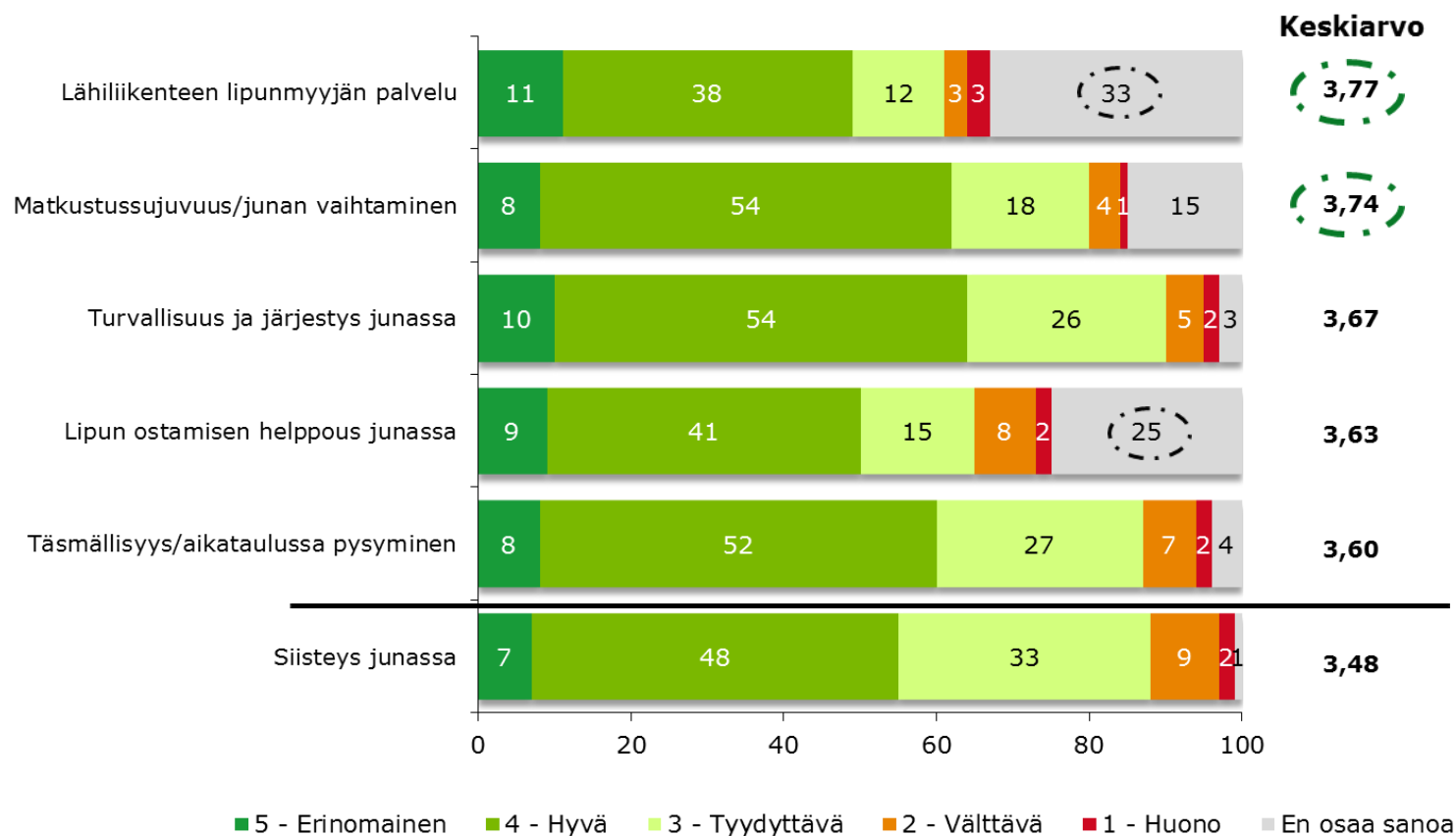
Matkustanut kaukoliikenteen junalla, N=362

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Junamatkustaminen

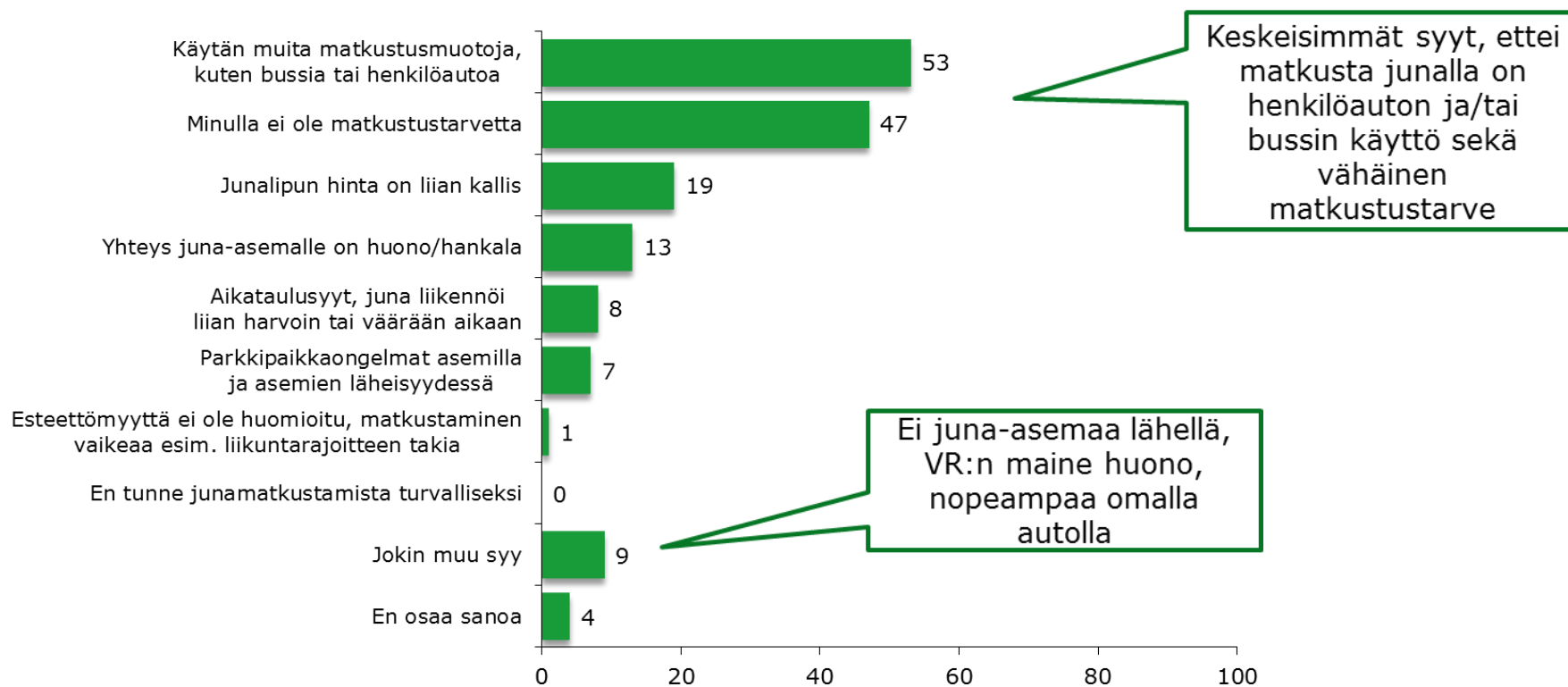
Matkustanut lähiliikenteen junalla, N=277

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

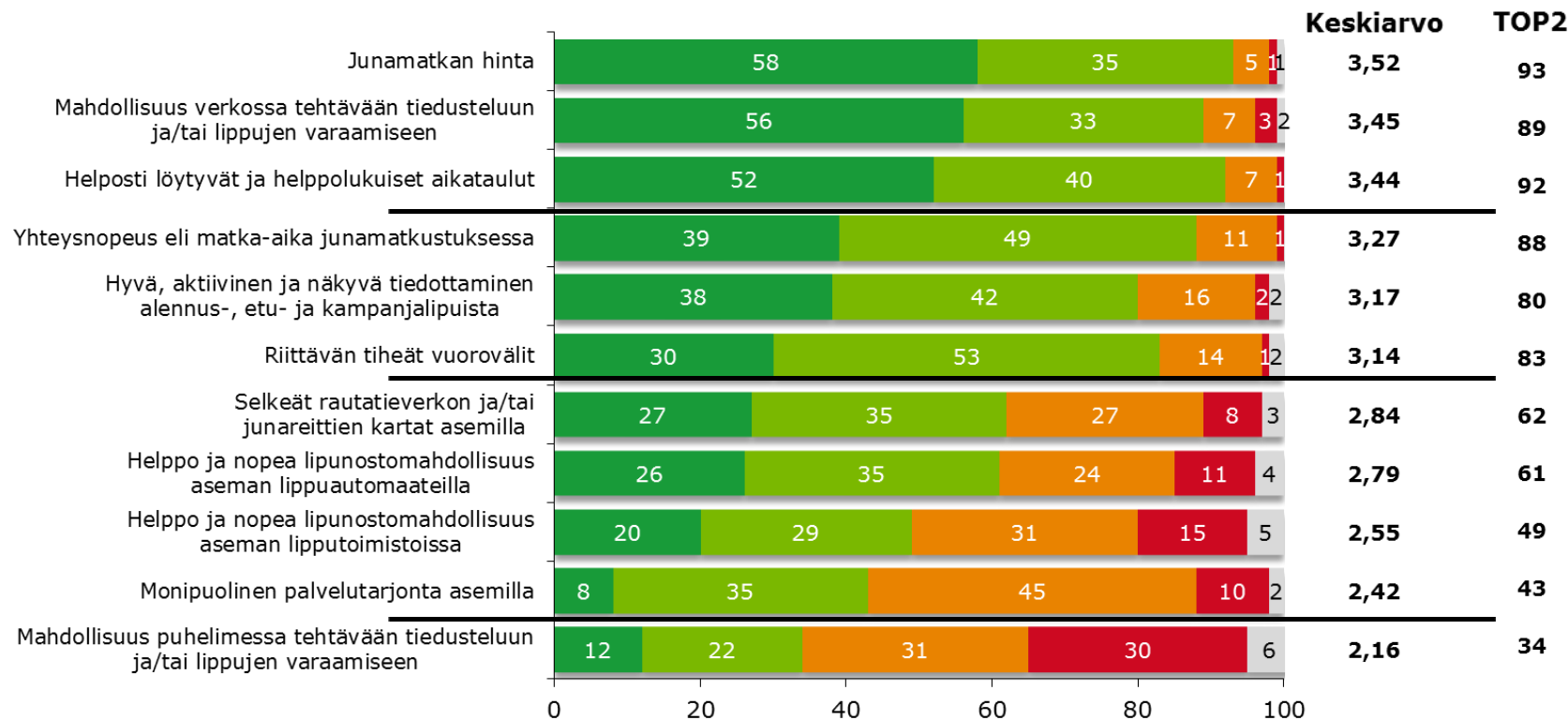
Miksi ei ole matkustanut junalla

Ei ole matkustanut junalla, N=214

Junalla matkustamiseen liittyvien asioiden tärkeys

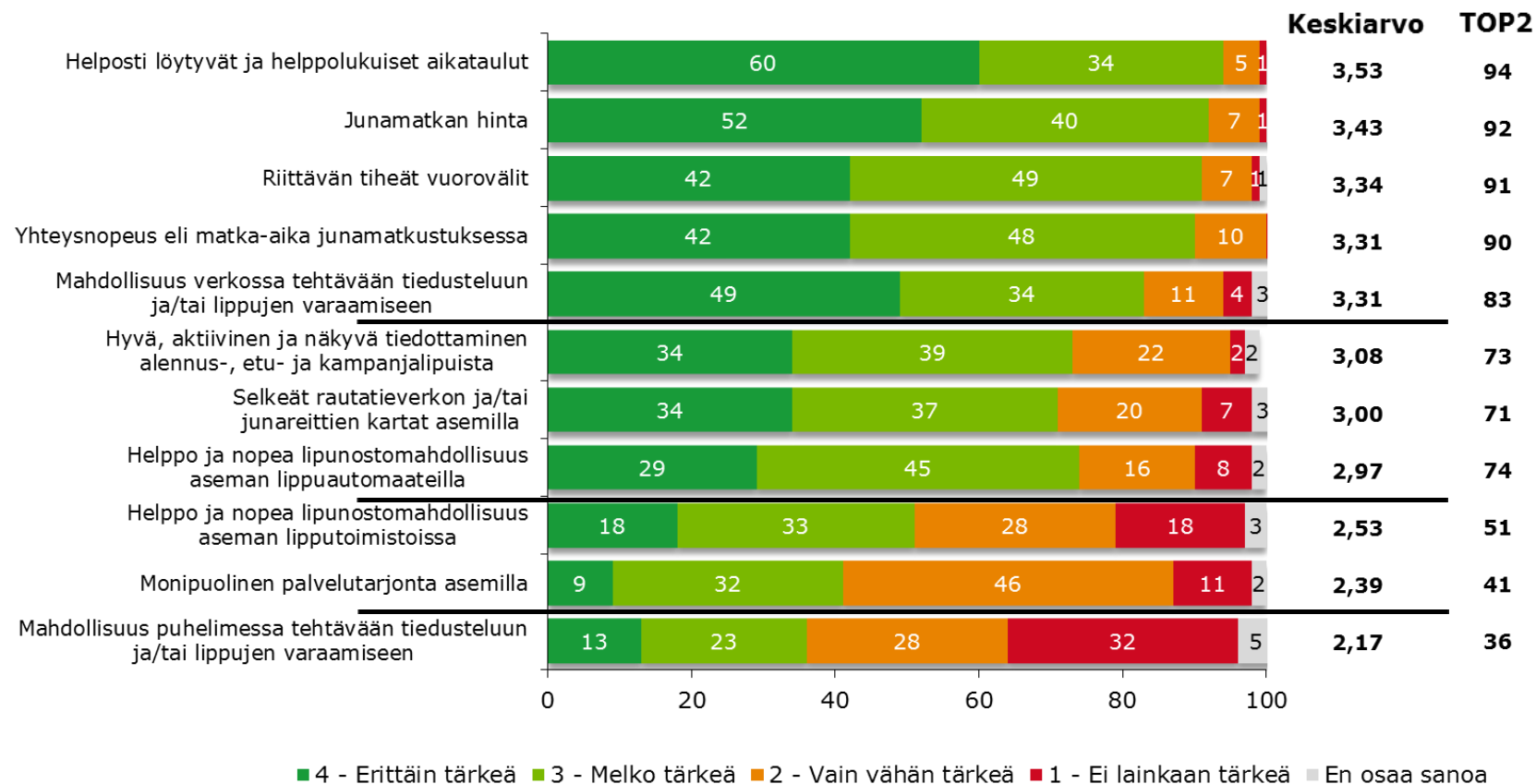
Matkustanut kaukoliikenteen junalla, N=362

■ 4 - Erittäin tärkeä ■ 3 - Melko tärkeä ■ 2 - Vain vähän tärkeä ■ 1 - Ei lainkaan tärkeä ■ En osaa sanoa

Junalla matkustamiseen liittyvien asioiden tärkeys

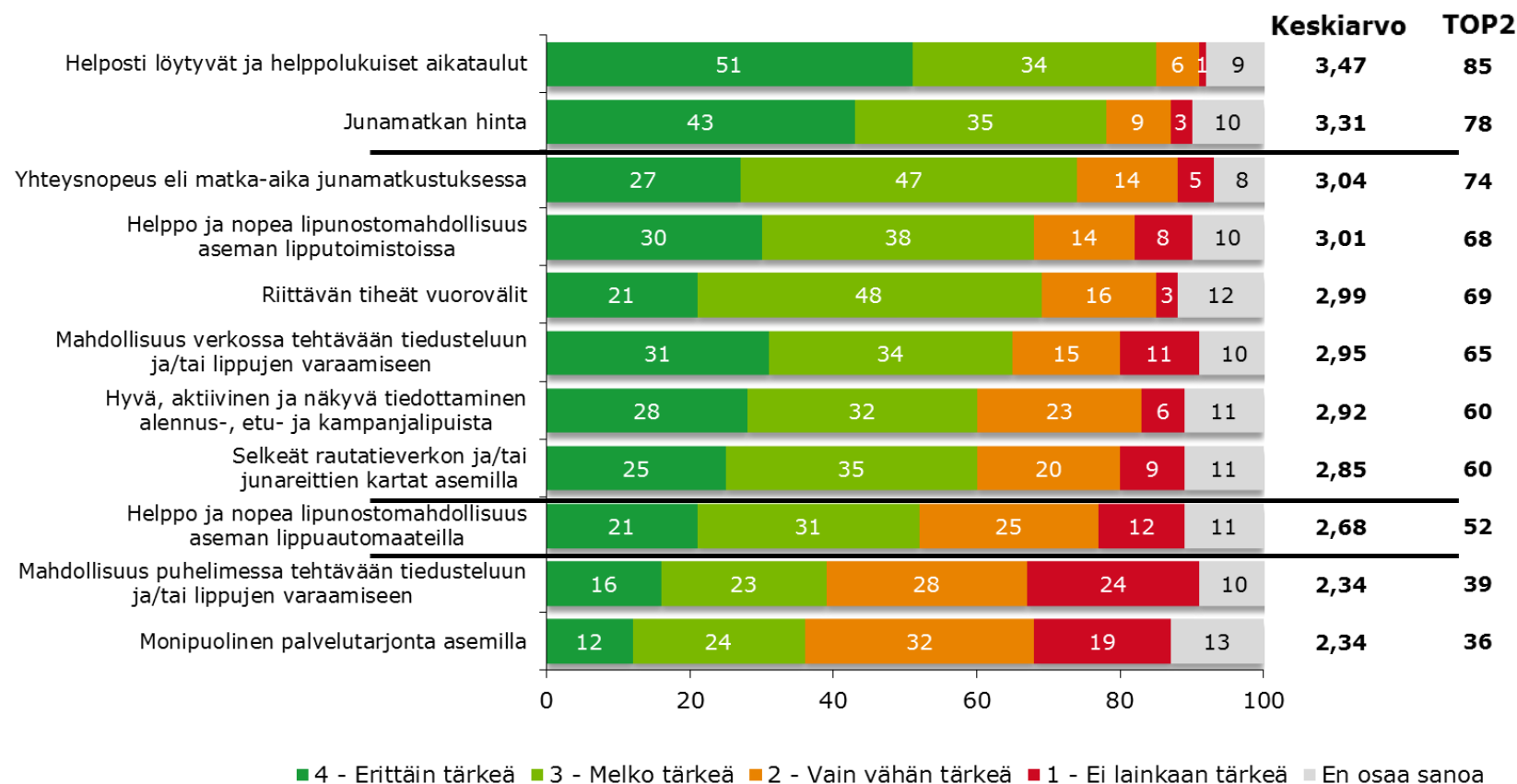
Matkustanut lähiliikenteen junalla, N=277

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Junalla matkustamiseen liittyvien asioiden tärkeys

Ei ole matkustanut junalla, N=214

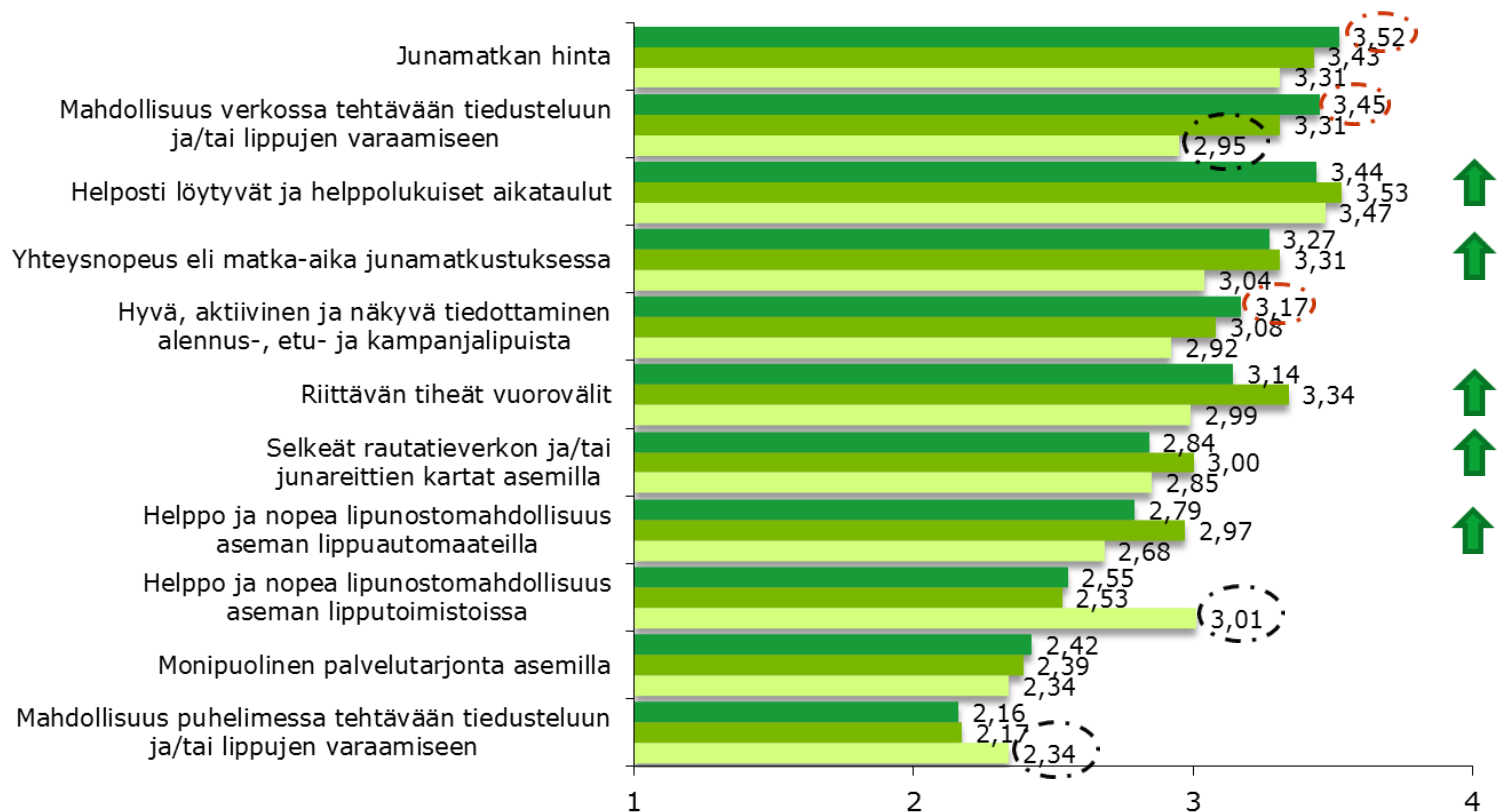
Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Junalla matkustamiseen liittyvien asioiden tärkeys

Keskiarvot asteikolla 1-4, missä 4=erittäin tärkeä ja 1=ei lainkaan tärkeä

↑ = Korostuu lähiliikenteessä

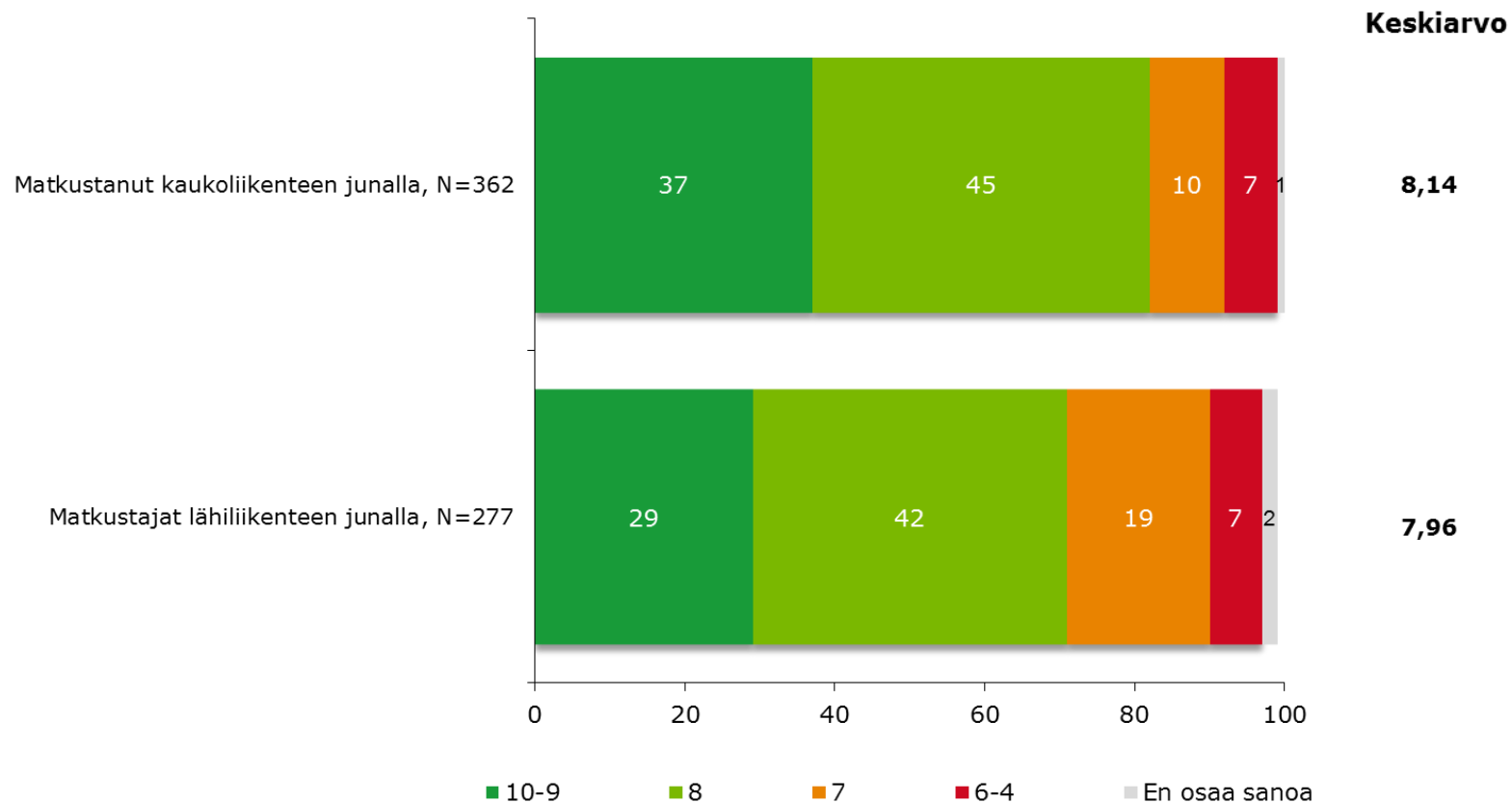

■ Kaukoliikenteen junalla, N=362 ■ Lähiliikenteen junalla, N=277 ■ Ei ole matkustanut junalla, N=214

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Yleisarvosana junamatkustamiselle

Kaikki vastaajat

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Kehittämisenelikentät

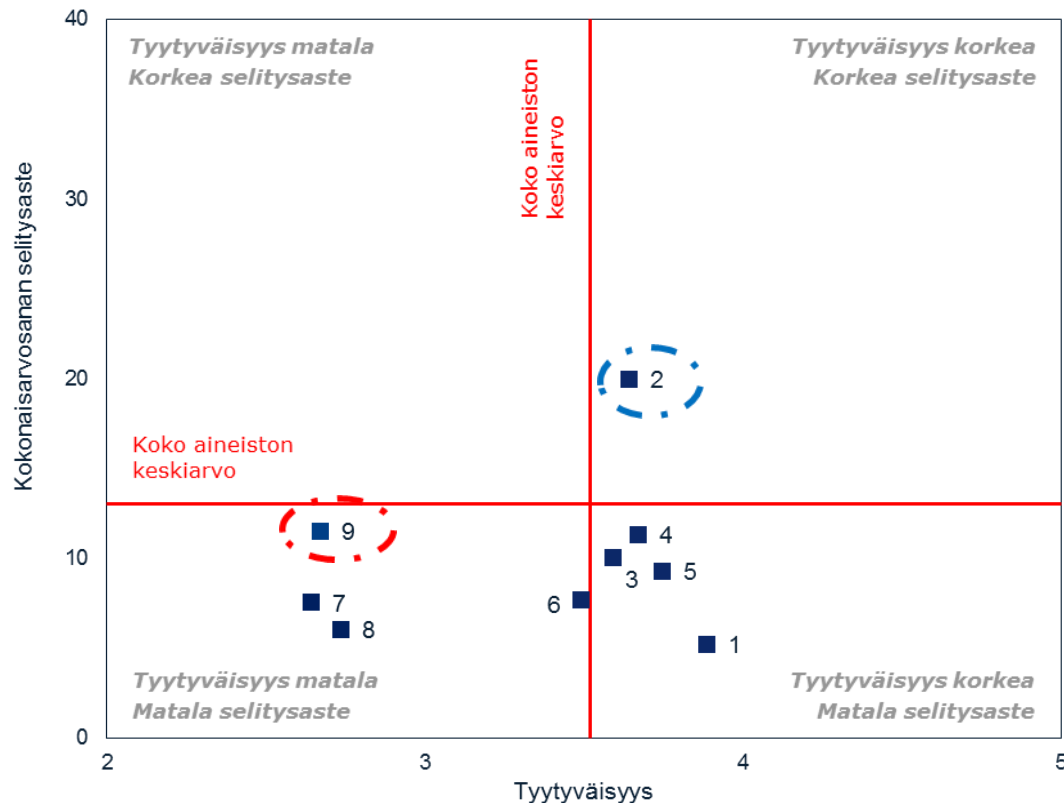

Nelikenttä-analyysi – tulkinta

- Nelikenttäkuviossa on esitetty aihealueittain tyytyväisyyden taso ko. ominaisuuteen / tekijään sekä painokertoimen neliö (%). Tyytyväisyys on esitetty keskiarvona asteikolla 1-5, missä 1=heikoin arvosana ja 5=paras arvosana. Painokerroin on laskettu aineistosta korrelaatioanalyysillä. Painokerroin saa teoriassa arvon 0-1 ja se kuvastaa kuinka voimakas vaikutus ko. tekijällä on asiakkaan kokonaistyytyväisyyteen. Nelikentässä on esitetty painokertoimen neliö, joka kuvastaa selitysvoiman prosentuaalisesti (kuinka monta prosenttia ominaisuus selittää kokonaistyytyväisyydestä)
- Nelikenttä on jaettu neljään osaan:
  - Oikealla ylhäällä on sellaiset tekijät/ominaisuudet, joihin asiakkaat **ovat tyytyväisiä** ja joilla on suuri vaikutus kokonaistyytyväisyyteen. Tähän osaan kuuluvat tekijät **ovat vahvuuksia**, joissa on pyrittävä säilyttämään toiminnan hyvä taso. (Merkitty **sinisellä** ympyrällä)
  - Vasemmalla ylhäällä on sellaiset tekijät/ominaisuudet, joihin asiakkaat **eivät ole tyytyväisiä** ja joilla on suuri vaikutus kokonaistyytyväisyyteen. Tähän osaan kuuluvat tekijät ovat **keskeisiä kehittämiskohteita / toiminnan heikkouksia**, joissa on välttämätöntä pyrkiä parantamaan toiminnan tasoa. (Merkitty **punaisella** ympyrällä)
  - Oikealla alhaalla on sellaiset tekijät/ominaisuudet, joihin asiakkaat ovat tyytyväisiä, mutta joilla ei ole suurta vaikutusta kokonaistyytyväisyyteen. Tähän osaan kuuluvat tekijät ovat mahdollisuuksia, joissa on pyrittävä säilyttämään toiminnan hyvä taso.
  - Vasemmalla alhaalla on sellaiset tekijät/ominaisuudet, joihin asiakkaat eivät ole tyytyväisiä, mutta joilla ei ole suurta vaikutusta kokonaistyytyväisyyteen. Tähän osaan kuuluvissa tekijöissä voidaan pyrkiä säilyttämään toiminnan nykyinen taso.

Saavutettavuus ja asiointi asemalla

Matkustanut kaukoliikenteen junalla, N=362

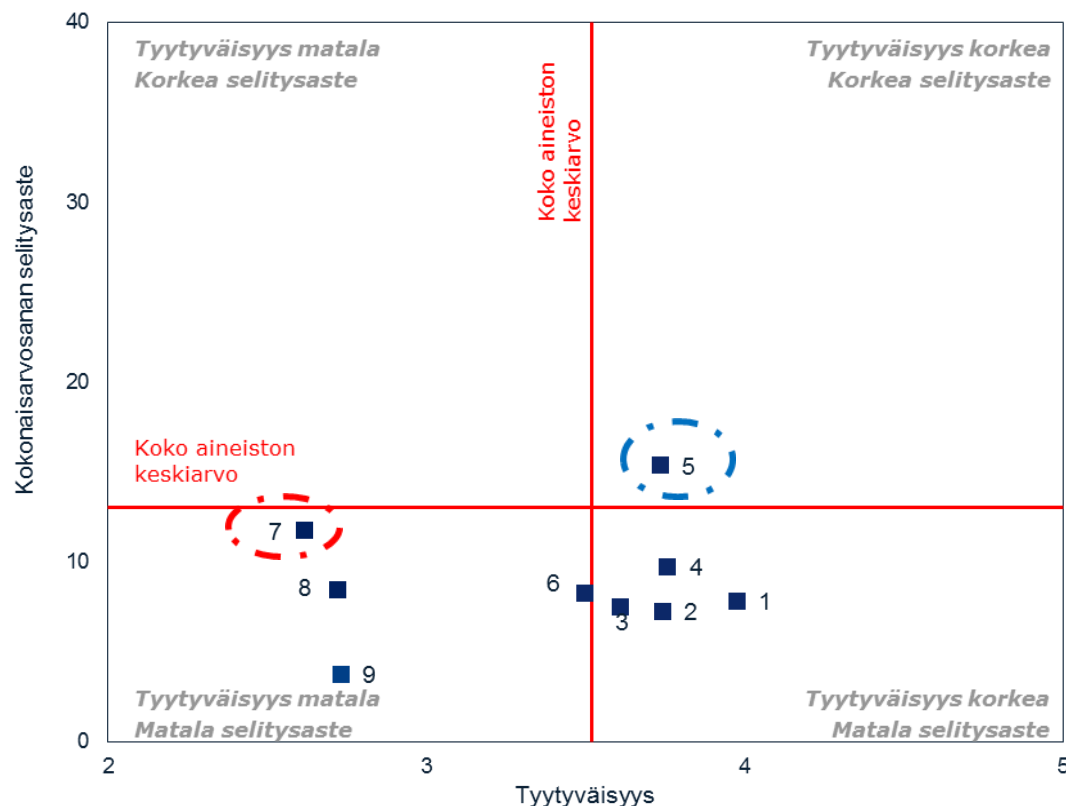
- 1 Aseman saavutettavuus, kuinka helposti pääset asemalle
- 2 Aikataulujen soveltuvuus tarpeisiin
- 3 Matkustusinformaatio: kuulutukset asemilla, laiturialueella ja junassa
- 4 Näyttötaulujen toimivuus, kuten sijainti ja selkeys
- 5 Laiturialueen toimivuus ja turvallisuus
- 6 Esteettömyysasioiden huomioiminen asemalla ja laiturialueella
- 7 Aseman sosiaalityövihiytyisyys
- 8 Aseman odotustilan vihiytyisyys
- 9 Aseman lipunmyynti

( ) Kehittämiskohde

( ) Vahvuusalue

Saavutettavuus ja asiointi asemalla

Matkustanut lähiliikenteen junalla, N=277

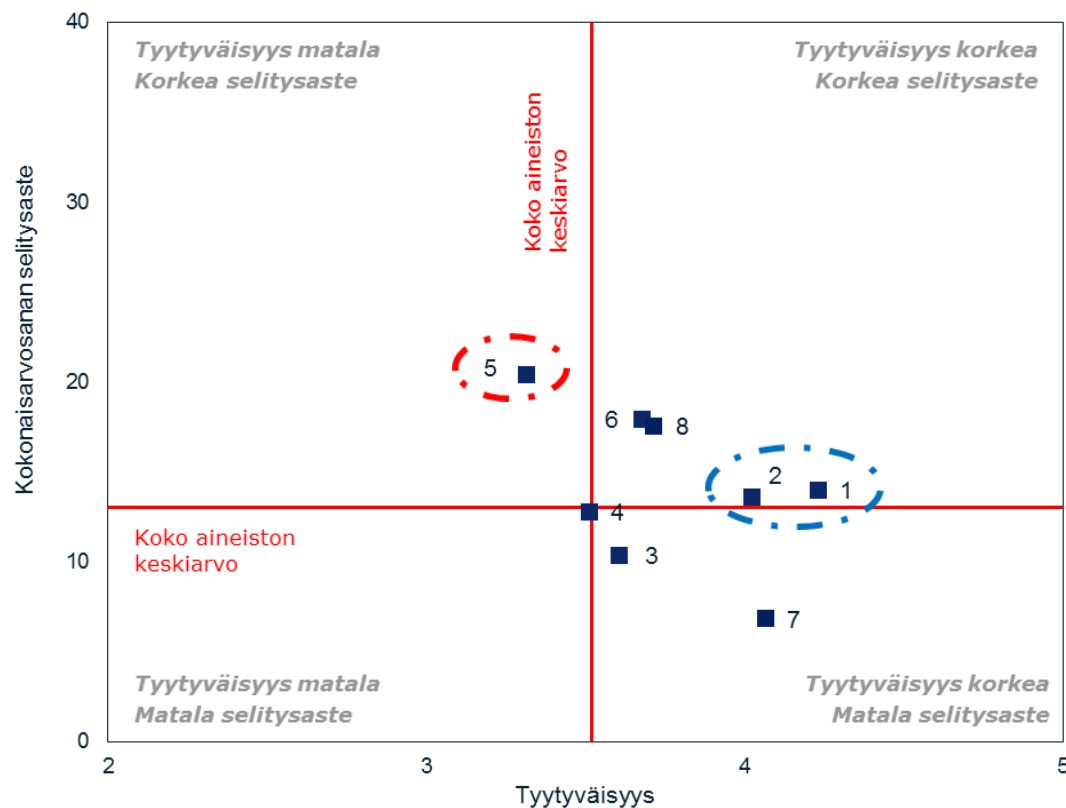
- 1 Aseman saavutettavuus, kuinka helposti pääset asemalle
- 2 Aikataulujen soveltuvuus tarpeisiin
- 3 Matkustusinformaatio: kuulutukset asemalla, laiturialueella ja junassa
- 4 Näyttötäulujen toimivuus, kuten sijainti ja selkeys
- 5 Laiturialueen toimivuus ja turvallisuus
- 6 Esteettömyysasioiden huomioiminen asemalla ja laiturialueella
- 7 Aseman sosiaalityövihiytyisyys
- 8 Aseman odotustilan vihiytyisyys
- 9 Aseman lipunmyynti

( ) Kehittämiskohde

( ) Vahvuusalue

Junamatkustaminen

Matkustanut kaukoliikenteen junalla, N=362

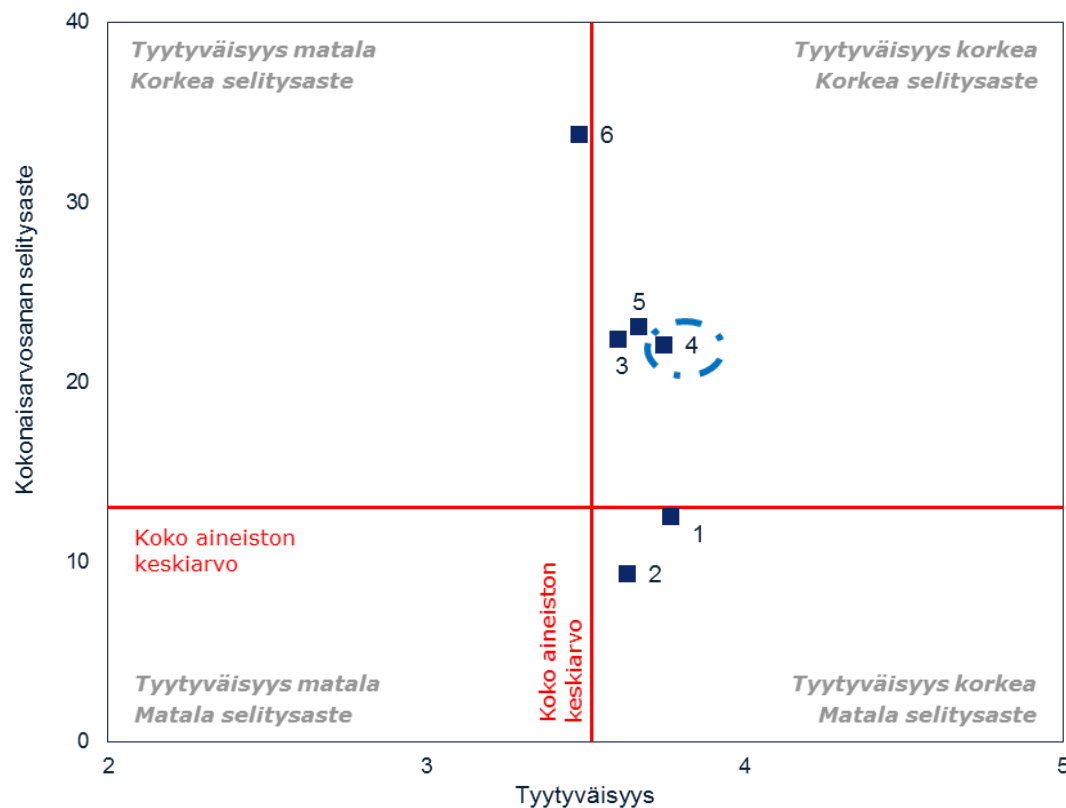
- 1 Konduktöörin palvelu
- 2 Muun henkilökunnan palvelu
- 3 Palvelujen saatavuus junassa
- 4 Lipun ostamisen helppous junassa
- 5 Täsmällisyys/aikataulussa pysyminen
- 6 Matkustussujuvuus/junan vaihtaminen
- 7 Turvallisuus ja järjestys junassa
- 8 Siisteys junassa

( ) Kehittämiskohde

( ) Vahvuusalue

Junamatkustaminen

Matkustanut lähiliikenteen junalla, N=277

Rautateiden käyttäjätutkimus 2017

Kooste nelikenttien tuloksista –vahvuusalueet ja kehittämiskohteet

Keskeiset Kehittämiskohteet	Keskeiset Vahvuusalueet
Aseman lipunmyynti kaukoliikenteessä	Kaukoliikenteen soveltuvuus tarpeisiin
Aseman sosiaalityö viihtyisyys	Laiturialueen toimivuus ja turvallisuus lähiliikenteessä
Kaukoliikenteen täsmällisyys / aikataulussa pysyminen	Kaukoliikenteessä konduktöörin ja muun junahenkilökunnan palvelu
	Matkustussujuvuus ja junan vaihtaminen lähiliikenteessä

Rautatiealan
SÄÄNTELYELIN

Kumpulantie 9, 00520 Helsinki

PL 467, 00101 Helsinki

Puhelin 029 534 5000

www.saantelyelin.fi